

Фурманюк С.М.

**викладач кафедри мистецьких наук і
методик навчання**

**(Житомирський державний університет
імені Івана Франка)**

**Формування творчого мислення студентів у процесі художнього
конструювання**

Постановка проблеми. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» та наказу Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 № 268 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти» у процесі підготовки студентів до роботи дітьми молодшого шкільного віку необхідно розвивати та формувати творче мислення. Придбані майбутніми фахівцями навички, уміння і володіння технологіями повинні виступати не лише як засіб навчання. Підхід до ручної праці повинен бути засобом розвитку сфери почуттів, естетичного смаку, розуму і творчих здібностей. Формування елементів творчого мислення може бути найбільш успішно реалізоване при предметно-практичній діяльності на матеріалі художнього конструювання. Введення елементів дизайну дозволить розширити реалізацію освітньої лінії початкової школи.

Актуальність наукових досліджень. У сучасних умовах потрібно дати студентам певну підготовку до професійної діяльності в сфері нової української школи, до художньо-творчої діяльності засобами малювання, конструювання та дизайну. Виходячи з аналізу теоретичної опрацьованості, практичного здійснення і значущості проблеми дизайнерської освіти (Р. Арнхейм, В.С. Мейлах, А. Пейпер, В.В. Алексеєва, Н.А. Дмитрієва, Н.М. Зубарева, А.А. Мелик-Пашаєв, Н.Н. Фоміна, В.С. Щербакова та інш.), можна затверджувати, що логіка педагогічної теорії і практики на сучасному етапі ставить нову задачу: формування у дітей творчого мислення, яке можна назвати

«дизайнерським мисленням». Творчість у галузі образотворчого мистецтва може успішно розвиватися лише за умови цілеспрямованого керівництва з боку педагога. Питання якісного рівня дидактичного забезпечення процесу художнього навчання цього виду мистецтва можуть бути досягнені за умов застосування доцільної методики обґрунтування програмного матеріалу творчим підходом до вирішення завдань [1].

Мета статті. Творче мислення повинне надихнути студентів вдосконалювати свою професійну діяльність експериментування, самостійним пошуком нових цікавих технік, розвинути потребу до постійної творчої діяльності застосовування різних матеріалів у процесі художньої творчості. Неординарність і індивідуальність підходу до роботи показує обдарованість та талановитість особистості.

Виклад основного матеріалу. Художнє конструювання – це творчий метод проектування об'єктів технологічної діяльності, спрямований на створення естетично вдосконаленого виробу. Основною метою художнього конструювання є активне вдосконалювання навколишнього середовища, естетизація матеріальної сфери праці і побуту людини.

Основну концепцію художнього конструювання становлять три взаємопов'язані компоненти: самостійне експериментування з новим матеріалом, розвиток образного мислення та уяви, формування предметно-практичних способів діяльності.

Конструювання це творчий процес створення різних конструкцій, моделей, в яких передбачено послідовне розміщення частин та елементів та способів їх з'єднання. Матеріалами для конструктивної діяльності є: будівельний матеріал, спеціальні конструктори (дерев'яні, металеві, пластмасові), папір, картон, тканина, природний матеріал, готови форми та покидьковий матеріал.

Художнього конструювання у початкових класах застосовується на заняттях з образотворчого мистецтва та технологій з циклу «Мистецтва». Таки техніки як аплікація, імітаційна – паперової мозаїки, вітража-імітації, орігамі, торцевої пластики – квілінг, конструювання з природного матеріалу та створення

об'ємних і напівоб'ємних композицій це творчий процес на заняттях з художніх дисциплін. Кожний вид конструювання має свою специфіку, що зумовлено особливостями матеріалів, які мають певні фізичні та механічні характеристики, зовнішній вигляд і виражувальні можливості. Умовно матеріали для художнього конструювання поділяють на такі групи: неоформлені, напівоформлені та природні матеріали.

За вимогами до нової української школи майбутній фахівець повинен правильно організувати самостійне експериментування з різними матеріалами та вирішувати певні конструктивні завдання пізнавального характеру, добре орієнтуватися в технологіях та матеріалах. Експериментування з матеріалами і формування узагальнених способів конструювання (технічних і створення образу) спонукає дітей до самостійного творчого процесу. А це все приводить до виникнення нових способів, методів та нових задумів художньо-творчого процесу.

При конструюванні з різноманітних матеріалів постає задача передавати красу та різноманітність природи в художніх образах. Це приводить до розвитку естетичного сприйняття, розвиває почуття любові до природи та навколишнього середовища, здійснення дизайнерських задумів.

Творчий процес художнього конструювання складається з двох етапів: створення задуму та його реалізація. Задум – це уявлення про кінцевий результат, предмет діяльності і способи його досягнення. Конструктивний задум виникає у процесі розумової діяльності. В основу задуму покладено порівняння, аналіз, синтез відомих з минулого досвіду конструкцій. Практична діяльність, спрямована на виконання задуму, полягає у широкому експериментуванні з матеріалом. У процесі художнього конструювання творчий задум часто уточнюється і змінюється внаслідок пошукових практичних дій та творчого мислення.

Художнє конструювання виділяє різні види, зумовлені способами створення конструкцій. Поширеними в педагогічній практиці є конструювання за зразком, за умовами та власним задумом.

Суть конструювання за зразком полягає у відтворенні даної конструкції деякого предмета. Найпростіший спосіб такого конструювання це створення зразка перед вихованцями, щоб вони спостерігали особливості виконання роботи, послідовність процесу, деталі конструкції тощо. Складнішим є конструювання за готовим зразком, тому що потрібно виділити у нього окремі деталі у результаті його обстеження. У цьому процесі формується більше уявлення про предмет, його основні деталі та їх взаєморозміщення, вертають увагу на дрібниці.

Особливість художнього конструювання за заданими умовами полягає у необхідності побудувати конструкцію на основі сформульованих умов, вимог, завдань. В цьому процесі розвивається образне мислення, уміння виконувати певні умови для художнього конструювання певного предмета за особливим його призначенням.

Уміння конструювання за задумом вимагає створення виробу в процесі ігрової діяльності, створення для цього різноманітних конструкцій. Використання будов у грі надає художньому конструюванню великого практичного смислу, змінює ставлення до процесу конструювання.

Висновки. Досліджено проблеми професійної підготовки майбутніх педагогів образотворчого мистецтва використанням художнього конструювання за вимогами до нової української школи. З цього можна зробити висновки при правильному підборі прийомів можна зацікавити вихованців до художньої діяльності, а також підготовку до створення дизайнерських проєктів; розвивати художньо-естетичний погляд, сформувати емоційно-позитивного ставлення до процесу творчості.

Література:

1. Ковальчук Т. П. Художня обробка паперу. Курс II: Наочно-методичний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 72 с.: іл
2. Основы художественного конструирования. Практикум. / Фольта А.В., Бевз Н.Д., Смолинский Р.И., Юрковский П.В. – К.: Вища школа, 1987. – 144 с.
3. Пахалюк А. П. Основы материаловедства і конструктивні матеріали: посібник / А. П. Пахалюк, О. А. Пахалюк. – Львів: Світ, 2005. – 172 с., іл.